

Виходить у Львові
що два (крім неділь і
тр. кат. субот) о 5-й
годині по годині.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: вулиця
Чарнецького ч. 10.
ПІСЬМА приймають
за адреса франковані.

РУКОПИСІ
збергаються лише на
окреме жадання і за вло-
женем оплати пошти.

РЕКЛАМАЦІІ
незапечатані вільні від
плати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

Австро-угорські справи. — З нагоди з'їзду гр. Еренталя з п. Кіндерлен-Вехтром. — Спір між Іспанією а Ватиканом.

Про новий вибір до австрійської делегації помістив статю в N. Fr. Presse проф. загальнога і австрійского державного права та член державного трибуналу др. Едмунд Бернацік. § 10 закону про делегації з 1867 р. — пише той професор віденського університету — зараджує дуже виразно і можна сказати з рідкою яснотою, що „обі палати державної ради мають що року відновляти“ вибір делегатів. Виглядає отже непідлягаючим ніякому сумнівови, що делегація вибрана в липні 1909 р., утратила свій мандат в липні 1910 р.

І дискусія над сим була би просто неможлива, як би не § 27 того закону, котрий повідає, що делегації мають бути замкнені „по укінченню справ“. Отже австрійська делегація в причині відомих комплікацій в Угорщині не могла „скінчити своїх справ“, а саме вотовання спільнога буджету. Супротив того можна

зробити висновок, що правительство опираючи ся на § 28, не мусить замикати тих делегацій, поки они не скінчили своїх справ.

Постанову § 10 прийшло би ся признати загальною нормою, котру зносить специальну відповідно до старої інтарпеляції: Lex specialis derogat generali.

Однак таке деревоване виразнога і ясно постанови закону криє в собі поважну небезпекність. З уваги на те треба розвязати свою трудну квестію, маючи на очі ціль, якій слугувати постанова з § 10. Чому в тім параграфі сказано, що делегації мають тревати лише один рік? Причиною сего було те, що Угорщина боялася конкуренції делегацій для свого сопілу і бачила в нихrudiment спільнога австро-угорського парламенту. З уваги на те постановили Угри як найбільше обмежити самостійність тої колегії. Як відомо, независимість від виборців вибираючої колегії тим більша, чим довший період її існування. Се й було причиною, що викликала постанову з § 10.

Тимчасом тепер з'явився факт, що делегації взагалі не зійшлися. Якож супротив сего факту була би ціль і який сенс постанови з § 10. Очевидно жадні. А че ж законні постанови

ви не на те існують, щоби лише робити клопот правительству.

Однак мимо всого небезпечно обходити виразну постанову закона, хочби она в данім випадку не мала сенсу. Обйтися єї можна би тільки з дуже важливих причин. Чи такі причини в сім випадку існують, се квестія політична, про яку має рішати парламент.

З нагоди недавного з'їзду гр. Еренталя німецьким секретарем державним Ф. Кіндерлен-Вехтром в Маріенбаді так пише „Nord. Allg. Ztg.“: Справедливо підносить „Freidenblatt“, що від часу побуту німецького канцлера у Відні дотично всіхдніх питань, які в послідніх роках займали європейську дипломатію, не наступила ніяка зміна, яка приневолила б Сполучені Держави занести нове становище. Мимо сего годі зарівно у нас, як і в Австро-Угорщині маловажити значінє особисті виміни гадок між гр. Еренталем а Ф. Кіндерлен-Вехтром. Тож самість німецької і австро-угорської політики дотично положення на Вході, яка проявила ся в часі побуту німецького канцлера у Відні і однакове стремлення до удержання мира і тривалою осповою спільної праці, полученої з довірою, що через особисті зносини мужів державних заприєзнених держав лише зискає

5)

Чезіна де Фалько.

Римське оповідане — В. Урбана.

(Дальше).

— Сторто — закликала єго Чезіна — чи хочеш заробити дві цекіни¹⁾?

Хлопець скочив ся зараз. — Що маю зробити мадонно? — спітав її.

— Чи знаєш, де лъканда²⁾ делля Стемма в Генцано?

— Чому би не зная; знаю кожуду хату на двайцять миль довкола.

— Там мешкає один пан із Сори. Він називає ся Вінченцо Цаппі. Даш єму отеєї лист, але лиши ему, а як би тебе хтось винищував, то не кажи нікому. Тут маєш одну цекіну. Другу дістанеш від того, котрому віддаш лист. Але як будеш проворний Бернардо і прихильний та принесеш мені відповідь, а ніхто того не буде знати, то дістанеш від мене ще два пляstri. Розумів?

— Я би дав собі скорше руку відрубати, як би дав комусь той лист. Не журіть ся. Я принесу відповідь і дасьте мені два пляstri — сказав хлопчина і побіг.

Чезіна переконала ся що, чи він вийшов із замку і аж тоді вернула назад до своєї комната, коли він щез в темноті. За малог пів години міг він бути в Генцано, а коли би все добре пішло, що перед почию вернути назад до замку.

В зворушенім очіданню сиділа она серед темноти на своєму бальконі, коли на подвір'ю замку дав слі почути тушт коний і голосна людска розмова. Небавком розпізнала она, що то є батько вернув зі своими людьми з чатів і зійшла, щоби єго повітати, на долину до великої съвітлиці, освічені сосновим лучивом. Коли там увійшла, надійшли дверми з противного боку музеїни, попереду єї батько з єї братом, а з ними ще яких дванадцять чи шістнадцять людей узброєні в аркебузі³⁾ і мечі та в дротяних сорочках під кафтанами. Одіж на них була мокра і замашена, шоломи порубані, лиця роззвірені і зігріті, як колиб перебули завязту борбу і на ній неконче добре вийшли. Зробив ся крик і почулись простаці слова.

Джеральдо де Фалько піс якісь лист в руці, котрий дав єму син, а котрий він тепер чигав. Чезіні здавало ся, що она зі страху таки міне ся — она пізнала той лист, котрий з рана дістала від Вінченца, а котрий в так загадочний спосіб щез був з єї комната. Аж тепер їй стало ясно. То Петро єї підслухав і викрав лист. Аж задрожала.

³⁾ Перші рушниці з гаками, з котрих стріляно в той спосіб, що опирано їх на вбитих в землю вилках.

— Ти бліда потворо! — заверещав роззвірений єї батько, коли єї побачив і розлючений кинув їй тяжкою зелізою рукавицею, котру піс відігнути в руці, з такою силою в лиці, що їй в сій хвилі пустилась кров з рота. — То ще ї ти зачинаєш заводити мені такі хитрі крутіства? Виноси ся! Нехай тебе й на очі не бачу, бо пропадеш! Ах! Чи хиба не досить того, що чоловік мусить журисти ся такою нужденною шматою, такою письливою лялькою, щоби їй виробити якесь приличне становище? То ще ї ти будеш шкодити такою дурійкою моїм плянам? Стережи си, коли тобі жите міле. Ти мене знаєш. Заберіть єї звідсі, туту довговолосу біду, щоби я не забув ся.

При тім вдарив він єї в своїй безвзглядній лютості кілька разів в лиці і копнув ногою в бік. Велика острога при тяжкім чоботі запутала ся в єї сукню. З криком впала она на камінний поміст, дрожачи в смертельнім страху зняла очі до него і з плачем благала о дрібку милосердия і любови.

— Забирай ся звідсі — верещав батько сердито дальше, — і горе тобі, як би ти мені може якого зоїтка зробила, коли Дон Клементе приде! Тільки би ти вже ї жила. Виноси ся!

— Дайте їй спокій, дайте спокій! — чула она, як брат Петро успокоював ще свого батька. — Якось то ще інакше буде. Лиш не робіть такого крику!

Відтак винесли єї. —

На замку вже все було притихло і успокоїло ся. Всі спали глубоким сном, лише Чезіна опершися ослаблено об мур свого балькона,

¹⁾ Стара італійська золота монета.

²⁾ Гостиця.

на значенню. Також в Німеччині, подібно як в Австро-Угорщині повітано радістю стрічу в Марієнбаді, бо тридцяржаве є найсильнішою запорукою мирного історичного розвитку народів в нашій часті світу.

Іспанський президент міністрів Каналеяс повідомив раду міністрів про вислану телеграфічно на руки іспанського посла Оеду відповідь на посліду ноту Ватикану. Правительство скидає з себе всяку одієчальність за „погоджене створене Апостольським престолом“. З огляду на безуспішність старань довести до порозуміння відкликає правительство свого посла Оеду до Іспанії, а тимчасом завідателем справ настановляє маркіза Гонсалеса, радника посольства.

Дневник „Manana“, орган Каналеяса пише: „Нота вислана до Ватикану є рішуча і ясна. Она відкидає услів'я Ватикану, позаяк они не суть поводом теперішньої боротьби, бо католики вже перед тим виступали явно проти правительства“. Нота кінчила заяву, що правительство, яке не дало Ватиканови поводу до жалоб, скидає з себе всяку одієчальність за зірване відносину.

В ватиканських кругах підносять з огляду на іспанську ноту, відому вже з дневників, що поступовання Каналеяса було від самого початку того рода, що в цілім світі повстало думка, що іспанське правительство не хоче ані переговорів ані угоди, але стремить до сего, щоби умисно довести до замішання. Сей погляд висловили ясно навіть ворожі Церкві дописувателі в Мадриді. Тож зовсім безосновне тверджене іспанської ноти, немов би то Ватикан поставив іспанському правительству яко услів'я дальшого веденя переговорів знeseнne всіх розпоряджень дотично релігійного питання. В дійстності Ватикан домагався лише відкликання начерку закона про замкнене, позаяк

він має на ціли створити закон про справу, яка є власне предметом переговорів і піддає духовні стоварищення під вимкове правління і то не лише в протиєнстві до конкордату, але навіть до цілого закона о стоварищенні. Вкінці вказують ватиканські круги на дипломатичну печемність зі сторони іспанського правительства, яке подає до відомості дневників свої відповіди Ватиканови, заки ще доручено їх ему самому. Є се брак на основніших взглядах, який в злуці з всем попередним є доказом сего, який є властивий рух і наміри іспанського правительства в его відносинах до Ватикану.

мисловця. Повідомлено всі консуляти і портові уряди.

— Електричний трамвай на Високий замок вже готовий і оногди розпочала ся пробна їзда. В пятницю генеральна залізнича інспекція з Відня переведе помір довготи лінії, спадів і т. п., а в суботу відбуде ся властива комісійна їзда в цілі відборання сїї лінії. Коли проба виїде добре, в неділю зачне ся на новій лінії правильний рух. Лінія та буде сполучена з Кастилькою а рух на ній буде спершу 8-мінютовий. Коли ж фреквенція зросте, частість руху буде побільшена.

— Велика залізнича катастрофа коло Відня. Перед стацією Паркердорф, недалеко Відня, зупинила ся недавно знов велика залізнича катастрофа, наслідком ударення особового поїзду з тягаревим. Поїздом особовим вертало богато осіб з прогулкою, на які вибрали ся в неділю за місто. Тому вісті про єю катастрофу стягнула на залізничну стацію великі товни народу, які в великом занепокоєнні відшукували між раненими своїх рідних та знакомих. Остаточно стверджено, що в багато жертв сїї залізничної катастрофи. Цвом наявом поломило ребра, богато осіб ранених. Причиною катастрофи був за скорий виїзд тягаревого поїзду зі стації.

— Село Гачів, в березівськім повіті съягнувало в минулому тиждень незвичайне торжество. С се село чисто мазурске, а его жителі тим виначають ся, що від давніх літ висилають до школ багато молодіжі. Минувшого тижня відбувся зїзд всіх інтелігентів на становищах, що виникла з під сільських стріх Гачова. Було їх коло 120 людей, съягеників, професорів, адвокатів, учителів і інших. Всі ови зібрали ся, щоби не лише побачити ся по довгих літах і відвідати свою родину, але щоби помочи своєму селу радами і матеріально. При нагоді зїду посвячено спілкову цегольню, а за 6 літ мають при нагоді другого зїду посвятити „людовий дім“, на який зібрали гачівські інтеагеаги 12.000 К. Крім того мають їх коштом стянути захоронка для дітей і для старців. Зїзд додав відради і надії батькам, які тепер висилають до 60 хлонців до середніх шкіл.

— Про залізничну катастрофу в Лозіві пише один з очевидців: В неділю виїхав

зігхаючи споглядала повна очідання на край під собою. Величезну площа Кампанії покрила таїнственна темнота. Лице землі вкривала ніби чорна заслона. Денеде близьали огні пастухів мов блудні огніки серед широчезної площи та сипали іскрами а в їх съвіті виринали зухвалі розбіщаці постаті пастухів то темні зариси якогось замку або монастиря або самотної казалі (оселі). Мов би якісь страхи відбивали ся на овіді зарослі дикими хабузами розвалини старих водопроводів, що своїми розіпаними на милі далеко каблуками тягнуться через цілу Кампанію. А під тими розвалинами лежало озеро Немі, в котрого спокійні площи відбивали ся зірзи.

Чи виділо оно єї недолю? Чи відчувало оно в своїй вічності дрожаче горе людскої груди? Хто ж помог би їй в борбі о то, що миє, що найліпше для живого съвіту? Чи ж найкрасіші цъвіти людского серця мали запрашати ся в бурі пристрасті?

Глубока мовчальництвість довкола була для неї одинокою відновідію. Тихо і неповоруши спочивало озеро у єї ніг в долині, холодно і спокійно дивило ся на єї горе, як на горе тясячів літ на біль безчисленних поколінь, що мов філії всесвітного моря пересували ся по при его береги то в шаленій бурливості, з гуком громів, то поблискуючи і граючись — от як ті філії, що гордо і зарозуміло піднимаютися в гору і роблять ся величими, але й за всеїди минають ся, самі в себе спадають і щезають —

4.

Клементе Урзіні був собі таки зовсім не поганим чоловіком. Він був молодий, добре збудований, спільній і здоровий. Що Чезіна від него відтручуvalo, то був его похитливий і повенажадливості погляд его очей, котрій замість уживати все ніби таки пожирає. Того погляду она бояла ся і від него чула ся нещасливою. Не хотіла би була віддати ся за Клемента, хоч

би й ніколи не бачила Вінченца Цаппі, а хоч она в своїй молодечій недосвідчості й не віддаля ясно ані не понимала виразно цілої ваги грозячого її нещастя, то все-таки почувала ся загроженою і обезещеною, більше невільницею як женою, коли єї той погляд стрітив.

Яка ріжниця межи мужчиною а мужчиною — думала собі Чезіна. Коли Вінченцо по-дивив ся на неї, то здавало ся їй, мов би то луч сонця виав в єї серце, а коли уста его дотулиси ся єї уст, то она відчувала якесь сердечне дрожане, преданість, котра проникала єї новим житем. В его поведеню була якесь почесть для єї особи, котра аж викликувала в її сумнів, чи она буде могла і в який спосіб найліпше оказати ся достойною его і чого она відмовляла одному цілою силою свого тіла і душі, то робило єї щасливою, що могла другому того уділити.

Здає ся, що Чезіна і Вінченцо мимо грізного положення сходили ся в тім часі частіше, то в малій капличці, що стояла при дорозі до Рокка ді Шапа, то таки на замку в Немі. Її брат Петро говорив пізніше, що він сам видів лікаря перебраного за черця зі своєю сестрою в брамі замку, а хоч то ще віякий доказ, бо Петро був брехливий падлюка, то таки можна припустити, що Чезіна і Вінченцо тим тісніше і щирійше приставали одно до другого, чим лютіше і грізіше съвіт против них виступав. Що Вінченцо Цаппі, мабуть для того, що Чезіна ему розповіла, як люто єї батько з нею обійшов ся, рішив ся був єї викрасти і втеки з нею в Неапольщину, можна приняти за ізвине; від виконання того пляну здержуvala его ліні та обетавина, що єї батько пізніше більше панував над собою та її Клементе менше був нагальний, а передовсім, що матір наклоняла Чезіну до розваги і терпеливості. В наслідок сих обставин Чезіна все ще сподівалася ся як найліпшого кінця. Але то була лиштишина перед бурею.

Одного вечера стояли Чезіна і Вінченцо, котрі знов був перебрані за черця, недалеко замку над озером під якимсь старим буком. Був то чудовий весняний вечір. Слабо съвітічний серпок місяця виднів ся па вечірім не бі, що съвітило ся мов зеркало, запах мікдалових цвітів ніє ся у воздуху а розкіш нового життя наповняла береги озера.

— Який то красний сей съвіт — шептав Вінченцо з тиха.

— Не кажи того, Вінченцо — відозвала ся Чезіна задумана. То так, як би хтось кинув камінь в отець воду. Він паде в незмірну глубину, куди не дістася ні зірка ні луч сонця, призначений на загладу і не може оборонити ся, ані не знаходить з нізвідки помочи. Так то діє ся її з пами людьми в наших часах. Потапаємо в нещастю, в темноті і смерті, безсильні против ненависті і підлоти, против ганьби і насильства, против несправедливості і гріху, що нас окружують мов бездонна глибінь. Що вдіє один чоловік против цілої тьми браку чувства і лютості людей?

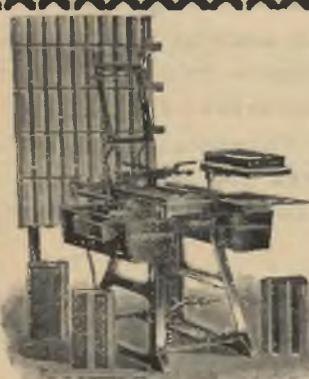
— То хиба скажу: Який красний був съвіт, як би люди так любили ся як ми!

— Справедливий рай! Але люди недостойні его і так самі собі руйнують і ищать своє щастє завистию і ненавистию, глупотою і лютостю, бріхнею і насильством. Іх змагане то нещастє для людей і то есть прохляпам съвіту. Ти не знаєш, як я часами дрожу зі страху, як прокидаю ся в ночі із страшних снів, як мені очі стають стовпом перед кровавими образами, які наповняють моє душу. Ох ли дрібочку любови в єї съвіті, Вінченцо, як то єї проповідував нам Спаситель, а ми були би всі спасені і съвіт був би дійстпим раєм.

— Любов то щось найкрасшого, найвеличайшого — то одноке щастє.

(Дальше буде).

■ О Г О Л О Ш Е Н Я. ■

Дахівки цементові виробляється найліпше і найдешевше лише на патентованій машині дра ГАСПАРОГО:

„ТРИ ЗВІЗДИ“
Порожні і повні бльоки виробляється раціонально на патентованій машині „Фенікс“, а пат. форми дра Гаспарого до виробу бетонових

рур узано в цілім світі за найліпши.

НАЙЛІПШІ МАШИНИ

до вживковання ціску доставляє спеціальна фабрика
Др. Гаспари і С-ка. в Markranstaedt.

Заступництво для Галичини:

Цементовий Промисл, Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 5.

Жадайте спеціальний цінник №р. 126.

Містове Бюро зелізниць державних
у Львові, пасаж Гавсмана 9
продаже білети на всі зелізни-
ці в краю і за межами.

Морелі (Дички) 4·25 К.,
ренгльоти до смаженя 6 К., грушки
столові 4 К., яблока паштівки
3·80 К., зелені огірки 3·80 К.,
помідори 5 К., в кошиках по
5 кг за післяплатою, не так
як другі експортери купують
у других, але в власного го-
рода виснажає
БЕНЗИН ВЕНКЕРТ
Заліщики ч. 1.

Михайло Скірка

римар і сідельник
у Відни III. Реннвег ч. 38

поручає
богатий вибір сідел і всякої
упряжі для коней, а також
торби до подорожі, ручні ку-
ферки, пульяреси, торбинки для
дам та всілякі вироби зі
шкіри.

■ Ціни приступні. ■

Ст. Соколовского

Головне бюро дневників

і оголошень

у Львові пасаж Гавсман ч. 9

приймає пренумерату і оголошення до всіх дневни-
ків краєвих і заграницьких.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
принимати оголошения виключно лише агенція.